

Aby sme mohli uspokojivo postupovať v odhaľovaní tajomstiev Kristovej Cirkvi, musíme si povedať čím sa vlastne jednotlivé katolícke cirkvi riadia. Tak ako v civilnom živote sa riadime zákonmi, ktoré sú zhrnuté v zákonníkoch resp. poriadkoch (napr. občiansky zákonník, trestný poriadok...), aj v cirkevnom živote sa riadime zákonníkmi, takzvanými Kódexmi. Poznáme dva Kódexy. Jedným je Kódex kánonického práva – CIC (Codex iuris canonici), ktorým sa riadi život Latinskej, teda Rímskokatolíckej cirkvi. Druhým je Kódex kánonov východných cirkví – CCEO (Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium), tým sa riadia všetky východné katolícke cirkvi. Tieto kódexy hovoria o tých istých veciach, ale každý svojím spôsobom. Napr. „Základná správna jednotka Katolíckej cirkvi“ sa v CCEO nazýva eparchia a v CIC diecéza. Na druhej strane o niektorých veciach hovorí len CIC a o niektorých len CCEO.

Pripravil o. Peter Šturák ml.

FARSKÉ OZNAMY

◆ Modlitby matiek budú v pondelok 9. a 16. apríla večer. Telocvičňa na ZŠ Prostějovská bude v tie isté dátumy. Modlitby mužov v sakristii a biblická škola v chráme budú v utorok 10. a 17. apríla večer. Nácvik zboru bude v stredu 18. apríla večer. Tichá a dorácia s Korunkou k Božiemu milosrdenstvu a požehnaním bude vo štvrtok 12. a 19. apríla v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko na fare bude v piatok 13. apríla o 16:15 hod. Kantorská škola bude v piatok 13. apríla po detskej sv. liturgii a 20. apríla večer bude stretnutie detí pripravujúcich sa na prvú sv. spoveď.

◆ V nedeľu 15. apríla bude zbierka na kňazský seminár. Jej účelom je pomôcť pri zabezpečení chodu kňazského seminára ako celku. V žiadnom prípade nepodporujeme konkrétne bohoslovcov.

◆ V tento deň sa zároveň uskutočnia dve zbierky na našu farskú budovu, a to v katedrálom chráme po všetkých nedeľných sv. liturgiách a vo farnosti Chotča a jej filiálkach. Prosíme vás o modlitby za

všetkých darcov a dobrodincov.

◆ V utorok 17. apríla vás pozývame na moleben k bl. P. P. Gojdičovi s uctením si jeho relikvií po večernej sv. liturgii.

◆ Naša farská zbierka na dokončenie fary bude v nedeľu 22. apríla po oboch sv. liturgiách.

◆ V utorok 2. mája sa uskutoční Turistický deň Prešovskej archieparchie s metropolitom Jánom v Zámutove. Doprava je spoločným autobusom. Cestovné bude hrazené farnosťou. Preto pozývame nielen deti a mladých, ale aj celé rodiny zúčastniť sa tohto dňa. Bližšie informácie budú včas oznámené.

◆ V dňoch 16. - 22. apríla bude v televízii Lux odvysielaný program pod názvom Týždeň s farnosťou venovaný práve našej farnosti. Počas tohto týždňa sa budeme v chráme modliť za televíziu Lux, jej pracovníkov, ale aj divákov a podporovateľov.

◆ Ďakujeme všetkým za požehnané prežitie obradovej Veľkej noci.

o. Peter Kačur

Skutočne už nič nebude tak ako bolo predtým?

Strach je mocná zbraň a vraví sa, že má aj veľké oči. V strachu človek nedokáže byť sám sebou. Pripúšťa si svoju nedokonalosť a neschopnosť. Sám seba dokáže presvedčiť, že už nič nebude tak ako bolo predtým. Aj kresťan je vystavený tomuto strachu, ktorý má za úlohu zneistiť ba urobiť ho neschopným veriť Kristovmu slovu a jeho Vzkrieseniu. Ale je to skutočne pravda? Máme sa čoho báť?

Keď učeníci sedeli za zatvorenými dverami, hlavou sa im preháňali rôzne myšlienky. Boli plní strachu. Možno sa im vynárali spomienky na časy, ktoré prežili s Kristom. Pripomínali si všetky tie zázraky a púte, ktoré absolvovali so svojím Majstrom. Uzdravoval chorých, rozmnožoval chlieb, kriesil mŕtvych, liečil duše ranené hriechom Božím slovom, vyučoval, kázal a oni boli s ním. Teraz ho už však niet. Hrob ostal prázdny. Nikto ho nevidel. Čo teraz?

Do tejto neistoty a strachu prichádza vzkriesený Ježiš a hovorí: „*Pokoj vám!*“ Sám Kristus vstúpil do ich strachu, obáv a uzavretosti. A veci, ktoré sa doteraz zdali beznádejné, sú zrazu reálne a možné. Živý Ježiš prichádza premeniť aj to, čo je ľudsky beznádejné.

Ešte raz sa pozorne započúvajte do Ježišových slov. On predsa nevraví, že časy, ktoré boli, sú dávno preč. Že tie krásne časy sa už nikdy nevrátia. Hovorí niečo úplne iné: „*Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. Prijmite Svätého Ducha.*“ (Jn 20, 21.22)

Náš Boh nie je Bohom nostalgických spomienok, trúčlenia, plaču alebo strachu z budúcnosti. Náš Boh je stále činný a stále nový. Preňho neexistuje nič stratené. To len my máme tendenciu vytvárať katastrofické scénare o našej budúcnosti.

Drahý brat a sestra, tvoj Boh ti nebude pripomínať veci, ktoré boli dobré. Bude ti ponúkať veci úplne nové. Má pre teba pripravený nový život s novými výzvami, s novými ľuďmi v nových situáciách, v ktorých sa ti bude ukazovať, že je s tebou natrvalo a to len preto, aby mohol cez nás pôsobiť - cez nás, ktorí s ním budeme mať skúsenosť, a to reálnu, nie teoretickú.

Keď Ježiš odovzdal svojho Svätého Ducha apoštolom, začal konať veľké dielo záchranu a obnovy celého sveta. A my sme boli k tomu pozvaní. Nie je to úžasné uvedomiť si, že Boh nás potrebuje, aby mohol s nami a cez nás zachrániť svet? Nie je fascinujúce predstaviť si, že Boh chce konať nové veci cezo mňa? Preto nejde na prvom mieste o to, čo máme v Cirkvi konať my, ale čo on chce robiť mocou Svätého Ducha cez nás. Ide o to, aby sme nezostali ochromene stáť na mieste, ale aby sme sa pozerali dopredu. Hľadeli s nádejou a túžbou naňho, ktorý dáva svojho Ducha nám i dnes. Prorok Izaiáš hovorí: „*Hľa, ja robím čosi nové, teraz to kľúči, nebadáte? Áno, urobím cestu na púšti a rieky na pustatine.*“ (Iz 43, 19) Netúžiš zažiť to?

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 9. apríl

Svätý mučeník Eupsychos
06:30 csl. sv. lit. (HP 214); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 9 (Sk 3, 19 – 26); Jn zač. 6 (2, 1 – 11)

Utorok, 10. apríl

Svätí mučeníci Terencius, Pompejus a spoločníci
06:30 sl. sv. lit. (PZ 199); 18:00 csl. sv. lit. (HP 214); Ap. zač. 10 (Sk 4, 1 – 10); Jn zač. 10 (3, 16 – 21)

Streda, 11. apríl

Svätý hieromučeník Antipas, biskup Pergama
06:30 csl. sv. lit. (HP 214); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 11 (Sk 4, 13 – 22); Jn zač. 15 (5, 17 – 24)

Štvrtok, 12. apríl

Prepodobný otec a vyznávač Bazil, parijský biskup
06:30 sl. sv. lit. (PZ 199); 18:00 csl. sv. lit. (HP 214); Ap. zač. 12 (Sk 4, 23 – 31); Jn zač. 16 (5, 24 – 30)

Piatok, 13. apríl

Svätý hieromučeník Artemón a spoločníci
06:30 csl. sv. lit. (HP 214); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 13 (Sk 5, 1 – 11); Jn zač. 17 (5, 30b – 6, 2)

Sobota, 14. apríl

Svätý Martin vyznávač, rímsky pápež
06:30 csl. sv. lit. (HP 214); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 15 (Sk 5, 21 – 33); Jn zač. 19 (6, 14 – 27)

Nedeľa, 15. apríl

Tretia nedeľa po Pasche – o myronosičkách
08:00 csl. sv. lit. (HP 216); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 16 (Sk 6, 1 – 7); Mk zač. 69 (15, 43 – 16, 8)
17:00 Večiereň
Zbierka na kňazský seminár

Pondelok, 16. apríl

Sväté mučenice a panny Agapa, Irena a Chionia
06:30 csl. sv. lit. (HP 216); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 200); Ap. zač. 17 (Sk 6, 7 – 8, 5a. 47 – 60); Jn zač. 13 (4, 46b – 54)

Utorok, 17. apríl

Prepodobní otcovia Simeon z Perzie a Akkakios
06:30 sl. sv. lit. (PZ 200); 18:00 csl. sv. lit. (HP 216); Ap. zač. 18 (Sk 8, 5 – 17); Jn zač. 20 (6, 27 – 33)
18:45 Moleben k bl. P. P. Gojdičovi

Streda, 18. apríl

Prepodobný Ján, učeník sv. Gregora Dekapolitu
06:30 csl. sv. lit. (HP 216); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 200); Ap. zač. 19 (Sk 8, 18 – 25); Jn zač. 21 (6, 35 – 39)

Štvrtok, 19. apríl

Prepodobný otec Ján zo Starej Lavry
06:30 sl. sv. lit. (PZ 200); 18:00 csl. sv. lit. (HP 216); Ap. zač. 20 (Sk 8, 26 – 39); Jn zač. 22 (6, 40 – 44)

Piatok, 20. apríl

Prepodobný otec Teodor Trichinas
06:30 csl. sv. lit. (HP 216); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 200); Ap. zač. 21 (Sk 8, 40 – 9, 19a); Jn zač. 23 (6, 48 – 54)

Sobota, 21. apríl

Svätý hieromučeník Január a spoločníci
06:30 csl. sv. lit. (HP 216); 18:00 csl. sv. lit. (PZ 200); Ap. zač. 22 (Sk 9, 19b – 31); Jn zač. 52 (15, 17 – 16, 2)

Nedeľa, 22. apríl

Štvrtá nedeľa po Pasche – o porazenom
08:00 csl. sv. lit. (HP 214); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 199); Ap. zač. 23 (Sk 9, 32 – 42); Jn zač. 14 (5, 1 – 15)
17:00 Večiereň
Farská zbierka na dokončenie stavby

o. Peter Šturák ml.

 - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

Mukačevskí biskupi v danom čase boli Simeon Štefan Olšavský (1733 - 1737), pochádzajúci z Olšavice na Spiši, ďalej Juraj Gabriel Blažovský (1738 - 1742), vlastným menom Mankovič, z Blažova. Mukačevskí biskupi boli závislí od Jágra, vystupovali ako „obradoví vikári“, menoval ich Apoštolský Stolec na žiadosť cisára a na odporúčanie jágerského biskupa, ktorému potom prisahali vernosť a poslušnosť.

Michal Manuel Olšavský (1743 - 1767) sa veľmi usiloval o získanie samostatnosti. Aj on skladal prisahu jágerskému biskupovi, o čom svedčí úryvok z prisahy: „a tých, ktorí nastúpia na vznesený úrad metropolitu, vysokoprosvieteného grófa Františka Barkóciho zo Sali, jágerského biskupa za môjho preláta a jeho nástupcov v tomto biskupstve, za môjho bezprostredného eparchiálneho biskupa, a im od toho času vždy som a budem verným, poslušným, podriadeným...“ O tom však ani v cisárskej listine, ani v pápežskom breve niet zmienky. Preto sa usiloval o cirkevnú nezávislosť.

Bohoslovci študovali v Jágrí alebo v Trnave. Preto biskup Olšavský v roku 1744 zriadil v Mukačeve malý seminár a v roku 1766 začal so stavbou veľkého seminára. Podľa súpisu farností z roku 1747 bolo v mukačevskej eparchii 538 farností. Následne v rokoch 1750 - 1752 vykonal dôkladnú vizitáciu celej eparchie a podal správu na cisársky dvor aj s popisom podrobného stavu eparchie a veriach.

Na riešenie otázky mukačevskej eparchie mali veľký vplyv aj udalosti v Hajdúdorogu. Tam si veriaci v roku 1765 žiadali nezjednoteného kňaza, lebo protestanti im hovorili, že mukačevský biskup je len sluha jágerského biskupa a kňazi len kapláni rímskokatolíckych kňazov.

Kritickú situáciu medzi latinským a gréckokatolíckym duchovenstvom vyriešila až Mária Terézia, rakúsko-uhorská panovníčka. Aj vzťahy medzi Jágram a Mukačevom sa uviedli na správnu koľaj. V roku 1766 píše žiadosť Svätému Otco-

vi Klementovi XIII. do Ríma, v ktorej žiada o kanonizovanie Mukačevskej eparchie. Vo svojej žiadosti cisárovná píše: „... Z ohľadom na predchádzajúce nešťastné časy, kedy uniati boli jurisdikčne závislí od latinských biskupov navrhujeme, aby oni (uniati) taktiež mali svojho arcibiskupa metropolitu...“ ...Nakoľko vyššie spomínaný mukačevský biskup do toho času nebol príslušným spôsobom nastolený a kanonizovaný, ale bol včlenený do jágerskej eparchie, mal hodnosť a česť iba takú, že mukačevskí biskupi uniatov boli povinní svätitiť sa nie s titulom mukačevského biskupa, ale pre iný episkopát v dôsledku čoho, samotní latinskí jágerski biskupi, ako nadriadení predstavení, sa všetkými možnými spôsobmi snažili podrobiť si mukačevských uniatských biskupov a podľa toho stanoviť si a uznať jurisdikciu...“

List napísala Mária Terézia na podnet Bradáča, neskoršieho vikára biskupa Olšavského, ktorý vo Viedni vyvíjal veľké úsilie pre vymenenie sa mukačevského biskupa spod jurisdikcie biskupa v Jágrí. List Márie Terézie s prosbou o kanonizovanie mukačevskej eparchie bol výsledkom snáh a boja Olšavského. Generálny vikár Ján Bradáč (1732 - 1772) sa po smrti M. M. Olšavského stáva mukačevským biskupom. Narodil sa 14. 2. 1732 v Toryskách. Po ukončení ZŠ v Kamienke, študoval na gymnáziu v Spišskej Kapitule a Levoči. Filozofické a teologické štúdiá ukončil v Trnave. 30. 9. 1755 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil ako profesor teológie v Užhorode. V roku 1767 ho biskup Olšavský vymenoval za generálneho vikára a po jeho smrti bol l. 5. 1768 ordinovaný za biskupa. Dňa 19. 9. 1771 bulou „Eximia Regalium Principum“ pápež Klement XIV. ustanovil samostatnú Mukačevskú eparchiu. Mukačevský biskup bol podriadený ostrihomskému arcibiskupovi ako svojmu metropolitovi. (koniec 6. časti)

*Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy
Prierez dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na
Slovensku od prof. P. Šturáka*

